

[Fuglsang.]

periode. Naturligvis ændrer lovforslaget noget, som hidtil har eksisteret, men der kan vist ikke være tale om, at det kommer bag på nogen. Hvor ofte har dette spørgsmål ikke været drøftet, både her i tinget og efterhånden også i ikke så fa kommissioner? Det er dog udtryk for, at man har været klar over, at der er tale om en uret, som burde afskaffes, og som enhver måtte kunne sige sig selv engang ville blive afskaffet. Dette sker altså, hvis lovforslaget vedtages.

Naturligvis er spørgsmålet om afviklingen og erstatningen af mindre betydning i sammenligning med dette, at selve ålegårdsretten — eller, som jeg vil tro mange fiskere føler den, „ålegårdsretten“ — falder væk, og det er jo ting, som man kan nå at ændre endnu.

Jeg vil i hvert fald støtte forslaget som helhed ud fra det princip, at havet bør være åbent for alle dem, der har deres levebrød dér, et princip, som danner grundlag for hele vor øvrige fiskerilovgivning.

Søren Olesen: Det er blevet nævnt, at ålegårdsretten er en meget gammel rettighed, og det ser ud, som om nogle af de ærede ordførere synes, at jo mere skimlet en sådan rettighed er, jo mere ærbødighed bør man vise den. Jeg kan ikke sige, at jeg deler dette synspunkt. I hele junigrundlovens ånd og tanke lå der det princip, at disse gamle rettigheder, hvor skimlede og hævdvundne de så var, skulle afvikles og afløses. Man nævnte ganske vist udtrykkeligt kun afløsning af len og stamhuse, men alene dette, at man så klart sagde, at de mest iøjnefaldende urimelige besiddelsesformer skulle ophæves — der kunne ikke stiftes nye, og de, der var, skulle afløses ved lov — var nok til at vise, at det var grundlovens tankegang, at andre særrettigheder, som fandtes i samfundet, skulle have en lignende behandling, efterhånden som man fik øjnene op for dem.

Derfor mener jeg, at det er beskæmmende, at man lige siden 1897 har kunnet drøfte et så forholdsvis lille område som denne ålegårdsret uden at nå til et resultat. Men jeg kan sige, at den eneste trøst, man har, er den, at det efterhånden synes at være blevet billigere for staten og samfundet at

få denne ret afløst, og det må også betragtes som en fordel med henblik på afløsning af andre rettigheder, så at vi, som er lidt utålmodige, kan væbne os med tålmodighed og håbe på, at vi kan nå det samme resultat med hensyn til inddragning af jordrenten til samfundet.

De fleste af bestemmelserne i lovforslaget finder jeg ret rimelige, og jeg skal derfor ikke sige så meget om enkelthederne. Man har jo altså nu fundet frem til en afløsning. Jeg vil hellere bruge dette ord end erstatning, fordi man, såsnart der er tale om en erstatning, kommer ind i denne endeløse diskussion om, hvorvidt det er et såkaldt formuegode, eller det er en indtægtsret; jeg mener, at ordet afløsning smager mere af, hvad man synes der kan være en vis ret og rimelighed i, uden at man tager de strengt juridiske, spidsfindige hensyn. Jeg kan nemlig ikke rigtig forstå, at de lærde, når de diskuterer denne såkaldte ejendomsret, er mere optaget af at finde ud af, om det er et såkaldt formuegode, end af, hvordan denne ejendomsret er opstået. Hvis en mand i længere tid malkede naboens kær, kunne det også kaldes en slags erhvervet formuegode; men det finder man dog ikke på at anerkende, dér giver man sig til at undersøge grundlaget. Når man taler om disse erhvervede formuegoder, så ser man imidlertid ikke på, om de pågældende har tiltaget sig dem med magt, ved list eller på anden måde. Vi må selvfølgelig indrømme, at når rettighederne har den alder, som der her er tale om, har de været genstand for køb og salg, og derfor kan der være en vis rimelighed i at yde en såkaldt afløsning.

I forbifarten kan jeg ikke nægte mig at sige, at det er mærkeligt, at såsnart noget kan betegnes som et formuegode, har man kolossal respekt for det; derimod sådan noget som arbejdsfortjeneste — ja, det har venstre siden 1903 ikke haft nogen særlig respekt for. Derfor forstår jeg ikke, at det ærede medlem hr. Damsgaard er så optaget af, at erstatningen, som han kalder det, kan blive stor nok, og er så bange for, at de små ålegårdsejere, som kun har fået et lis pund ål om året, skulle blive ruineret, hvis de ikke fik den ålesteg i fremtiden.

Jeg synes, man har fundet frem til en fornuftig regulering af denne afløsning, og